

Laidiens: 21.09.2007., Nr. 153

Ministru kabineta noteikumi Nr.632

Rīgā 2007.gada 18.septembrī (prot. Nr.52 23.§)

Dekoratīvo ābeļu atšķirīguma, viendabīguma un stabilitātes pārbaudes metodika

Izdoti saskaņā ar Augu šķirņu aizsardzības likuma 18.panta otro daļu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka atšķirīguma, viendabīguma un stabilitātes pārbaudes metodiku (turpmāk - šķirnes pārbaude) dekoratīvo ābeļu (*Malus Mill.*) šķirnēm.
2. Noteikumu uzraudzību un kontroli veic Valsts augu aizsardzības dienests (turpmāk - dienests).
3. Šķirnes pārbauda atbilstoši prasībām, kas noteiktas normatīvajos aktos par kārtību, kādā organizē vai veic šķirnes pārbaudi un pieņem lēmumu par šķirnes pārbaudes rezultātu atzīšanu.

II. Pārbaudāmais materiāls

4. Persona dienestā iesniedz iesniegumu par šķirnes pārbaudi un šķirnes apraksta tehnisko anketu (1.pielikums), kā arī pārbaudāmo materiālu.
5. Iesniedzējs nodrošina, lai iesniedzamais pārbaudāmais materiāls atbilstu šādām prasībām:
 - 5.1. pārbaudāmo materiālu iesniedz divgadīga vai trīsgadīga uz potcelma acota vai potēta stāda veidā pēc saskaņošanas ar dienestu;
 - 5.2. minimālais iesniedzamā pārbaudāmā materiāla daudzums ir pieci koki, tas ir vizuāli vesels, bez attīstības traucējumiem, bez slimību un kaitēkļu bojājumiem;
 - 5.3. pārbaudāmajam materiālam norāda potcelmu. Dienests norāda potcelmu, uz kura ir jāaco (jāpotē) pārbaudāmā šķirne;
 - 5.4. pārbaudāmais materiāls nav bijis pakļauts jebkāda veida ķīmiskai apstrādei, kas varētu ietekmēt šķirnes pazīmju izpausmi (2.pielikums);
 - 5.5. pārbaudāmajam materiālam ir pievienota aizsargājamai zonai paredzēta augu pase.

III. Šķirnes pārbaude

6. Minimālais šķirnes pārbaudes ilgums ir divi audzēšanas cikli. Par audzēšanas ciklu tiek uzskatīts ražošanas cikls.
7. Šķirnes pārbaudi veic vienā teritorijas vietā. Ja kādu šķirnes pazīmi šajā vietā nevar konstatēt, šķirnes pārbaudi var turpināt citā vietā.
8. Šķirnes pārbaudi veic apstākļos, kuri nodrošina augu augšanu, lai izpaustos šķirnei raksturīgās pazīmes.
9. Krāsu nosaka ar krāsu skalū dabiskā ziemeļu puses apgaismojumā, bez tiešajiem saules stariem. Ja tas nav iespējams, krāsu nosaka piemērotā telpā, kur nav tiešas saules gaismas, vai izmantojot mākslīgo dienas gaismu ar spektrālo sastāvu atbilstoši Starptautiskās jaunu augu šķirņu aizsardzības savienības (UPOV) vadlīnijām. Augu daļu krāsu nosaka uz balta fona.
10. Šķirni pārbauda tādā veidā, lai augus vai augu daļas varētu paņemt mērījumiem vai skaitīšanai, nekaitējot pārējiem novērojumiem, kas tiek veikti līdz audzēšanas cikla beigām.
11. Katru šķirnes pārbaudi plāno kopumā kā vismaz piecu koku novērojumu vidējo rezultātu.
12. Visus novērojumus veic vismaz pieciem kokiem vai augu daļām. Ja mērījumus veic augu daļām, no katra koka ņem divus paraugus.
13. Ja kādu šķirnes pazīmi klimatisko apstākļu vai citu iemeslu dēļ nevar noteikt, veic papildu pārbaudes.
14. Lai pārliecinātos, ka atšķirīgums ir pietiekami noturīgs, šķirnes pazīmi pārbauda vismaz divus audzēšanas ciklus.
15. Šķirnes viendabīguma noteikšanai izmanto populācijas standartu viens procents ar ticamību 95 procenti. Ja materiālā ir pieci pārbaudāmie augi, nav pieļaujama nekāda novirze.
16. Ja šķirne atbilstoši pārbaudes rezultātiem ir atzīta par viendabīgu, to uzskata arī par stabilu. Ja dati ir nepārliciecināmi, šķirnes stabilitāti pārbauda, audzējot nākamo paaudzi vai pārbaudot jaunu augu materiālu, kam piemīt tās pašas īpašības, kādas novērotas iepriekš piegādātajam augu materiālam.

IV. Šķirņu grupēšana un šķirnes pārbaudes lauka iekārtošana

17. Pārbaudāmās šķirnes grupē, lai:

- 17.1. atvieglotu atšķirīguma novērtēšanu;
- 17.2. atlasītu šķirnes, kuras izslēdz no šķirnes pārbaudes izmēģinājumiem;
- 17.3. organizētu lauka izmēģinājumus tā, lai līdzīgās šķirnes atrodas kopā.

18. Grupēšanai ir piemērotas tādas šķirnes pazīmes, kuras atbilst šādiem kritērijiem:

- 18.1. pazīme šķirnes robežās nemainās;
- 18.2. pazīmes izpausmes pakāpes ir dokumentāri apstiprinātas (arī ja novērotas dažādās vietās), un tās var izmantot atsevišķi vai kombinācijā ar citām attiecīgajām šķirnes pazīmēm.

19. Grupēšanai izmanto šādas šķirnes pazīmes:

- 19.1. zieds: tips (2.pielikuma 6.punkts);

19.2. vainaglapa: apmales zonas krāsa zieda iekšpusē (2.pielikuma 12.punkts);

19.3. plaukstoša lapa: lapas plātnes krāsa (2.pielikuma 16.punkts);

19.4. auglis: lielums (2.pielikuma 29.punkts);

19.5. auglis: dominējošā krāsa (2.pielikuma 35.punkts).

Ministru prezidents A.Kalvītis

Zemkopības ministra vietā - bērnu un ģimenes lietu ministrs A.Baštiks

1.pielikums

Ministru kabineta

2007.gada 18.septembra noteikumiem Nr.632

Valsts augu aizsardzības dienestam

(Aizpilda Valsts augu aizsardzības dienesta amatpersona)	Reģistrācijas datums _____
	Reģistrācijas numurs _____

ŠĶIRNES APRAKSTA TEHNISKĀ ANKETA

1. Nosaukums latīniski	Malus Mill.
2. Nosaukums latviski	Dekoratīvās ābeles
3. Iesniedzējs: vārds, uzvārds vai nosaukums (firma)	
Adrese	
Tālrunis	
Fakss	
E-pasts	
Selekcionārs (ja tas nav iesniedzējs): (vārds, uzvārds vai nosaukums (firma))	
4. Iesniegtais šķirnes nosaukums un (vai) pagaidu apzīmējums:	
iesniegtais šķirnes nosaukums (ja tas izmantojams)	
šķirnes pagaidu apzīmējums	

5. Informācija par šķirnes izcelsmi, uzturēšanu un pavairošanu (vajadzīgo atzīmēt ar [x]):

5.1. izcelsme:

5.1.1. krustojums:

5.1.1.1. mērķtiecīgs krustojums	[]
– mātes šķirne.....	
– tēva šķirne.....	

5.1.1.2. daļēji zināms krustojums (norādīt zināmo(s) vecākaugu(s))	[]
--	-----

5.1.1.3. brīvas apputes sēkļaudzis	[]
------------------------------------	-----

5.1.2. mutācija (norādīt vecākaugu šķirni)	[]
--	-----

5.1.3. atradums (norādīt, kad un kur)	[]
---------------------------------------	-----

5.1.4. cits (norādīt detaļas)	[]
-------------------------------	-----

5.2. šķirnes pavairošanas metode:

5.2.1. veģetatīvā pavairošana:

5.2.1.1. potēšana	[]
-------------------	-----

5.2.1.2. cita (norādīt metodi)	[]
--------------------------------	-----

5.2.2. cita (norādīt detaļas)	[]
-------------------------------	-----

5.3. vīrusinficētības stāvoklis:

5.3.1. šķirne ir vīrusbrīva (norādīt, no kuriem vīrusiem)	[]
---	-----

5.3.2. šķirnei pārbaudīta vīrusu klātbūtne (norādīt, kādu vīrusu klātbūtne ir pārbaudīta)	[]
---	-----

5.3.3. vīrusinficētības stāvoklis nav zināms	[]
--	-----

5.4. cita informācija

6. Pazīmes, kas raksturo šķirni (šķirnei atbilstošo pazīmi atzīmēt ar [x]):

	Pazīmes	Izpausmes pakāpe	Paraugšķirnes	Balles
6.1.	zieds: tips	vienkāršs, nepildīts puspildīts dubulti pildīts	Profusion <i>Malus x scheideckeri</i> Nieuwlandiana, Prairiefire, Van Eseltine	1 [] 2 [] 3 []
6.2.	vainaglapa:			
6.2.1.	apmales zonas krāsa zieda iekšpusē	numurs pēc RHS krāsu skalas		

6.2.2.	apmales zonas krāsa zieda iekšpusē	balta gaiši rozā tumši rozā sarkana purpursarkana		1 [] 2 [] 3 [] 4 [] 5 []
6.3.	plaukstoša lapa: lapas plātnes krāsa	zaļa sarkanīgi zaļa sarkana sarkanbrūna bronzas krāsa purpursarkana	John Downie, Elise Rathke Wintergold Laura, Profusion Indian Magic, Liset, Umbraculifera Rubrifolia Royalty	1 [] 2 [] 3 [] 4 [] 5 [] 6 []
6.4.	auglis: lielums	ļoti mazs mazs vidēji liels liels ļoti liels	<i>Malus sargentii</i> Profusion John Downie Wynema Niedzwetzkyana	1 [] 3 [] 5 [] 7 [] 9 []
6.5.	auglis: dominējošā krāsa	bāli dzeltena dzeltena bāli zaļa zaļgani dzeltena zaļa oranža gaiši sarkana sarkana tumši sarkana purpursarkana brūngana	Golden Hornet White Cascade <i>Malus trilobata</i> Evereste, Professor Sprenger Red Jade, Merry Potter Profusion Purple Prince, Kerr	1 [] 2 [] 3 [] 4 [] 5 [] 6 [] 7 [] 8 [] 9 [] 10 [] 11 []

7. Līdzīgās šķirnes un to atšķirības

Līdzīgās šķirnes nosaukums	Pazīmes, pēc kurām līdzīgā šķirne atšķiras*	Līdzīgās šķirnes izpausmes pakāpe	Pārbaudāmās šķirnes izpausmes pakāpe
(piemērs)	Auglis: dominējošā krāsa	gaiši sarkana	sarkana

Komentāri:

Piezīme.

* Ja izpausmes pakāpe abām šķirnēm ir identiska, norādīt atšķirību lielumu.